

**Формулярлық жүйенің рөлі. Дәрілік
формулярды құрастыру. Қазақстандық
ұлттық формулярдың рөлі .**

Орындаған: Набатбек Айнұр Дастанқызы

Группа: 31-2

Қабылдаған: Еркинбекова Гульнара Бекбосыновна

Жоспар:

- Формулярлық жүйе деген не?
- Формулярлық жүйе компоненттері
- Формулярлық жүйе функциялары
- Дәрілік формуляр міндеттері
- Клиникалық экономикалық талдау
- ДПТББ жүйесі
- Формулярлық жүйеге енгізу критерийлері
- Қазақстандағы ұлттық формулярлық жүйе

Неге формулярлық жүйе қажет?

- Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласының басты міндеттерінің бірі сапалы медициналық көмек көрсету болып табылады.
- Бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымының мамандарының айтуынша, әлемде денсаулық сақтауға жеткілікті қаржы жоқ. Тіпті жоғары экономикалық дамуы бар елдер денсаулық сақтау бюджеттерін пайдалануды оңтайландыру механизмдерін әзірлеуге мәжбүр.

Формулярлы жүйе

- Бұл дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету және дәрі-дәрмектерді ұтымды қолдануды қамтамасыз ететін әкімшілік құрал

Медициналық ұйымның формулярлық жүйесінің компоненттері:

- *Формулярлық жүйе комиссиясы;*
- *Дәрілік формуляр (шектеулі тізім ретінде түсініледі);*
- *Формулярлық анықтама;*
- *Пациенттерді жүргізудің фармакотерапиясы және клиникалық хаттамалары;*
- *Дәрілік заттарды қолдану мен олардың жағымсыз әсерлерінің мониторингі және бағалау , бақылау жүйесі.*

Медициналық ұйымның формулярлық комиссиясы

- Дәрі-дәрмектерді іріктеуге, дәрілік заттардың тізімін жасақтауға және медициналық ұйымда пайдалануға рұқсат етілген органға қатысты
- Дәрілік заттардың клиникалық жағдайында қолданылуын бағалайды, дәрілік заттарды қолдану саясатын әзірлейді және формулярлық жүйені басқаруды қамтамасыз етеді.

Медициналық ұйымның нысанды комиссиясының құрамы:

- Әкімшілік
- Клиникалық фармаколог
- Фармацевт / фармацевт (дәріхана меңгерушісі)
- Ш. медбике
- Бөлім басшылары
- Дәрігерлер
- Жоғары оқу орындарының қызметкерлері (бөлімдері)
- Антибиотиктерге арналған комитет (жауапты)
- Дәрілік заттарды қолдануды бағалау жөніндегі комитет (жауапты)

Формулярлық комиссия үш деңгейден тұрады:

1. Мемлекеттік деңгейдегі Республикалық формулярлық комиссия.
2. Аумақтық деңгейдегі Облыстық формулярлық комиссия.
3. Жергілікті деңгейдегі медициналық мекемелердің формулярлық комиссиясы.

Формулярлық жүйенің басты принципі «төменнен-жоғары» жүйесі, яғни, Республикалық дәрілік формуляр аумақтық формулярдың негізінде, ал аумақтық формуляр жергілікті деңгейдегі медициналық мекемелердің формуляры негізінде құрастырылады.

• *Медициналық ұйымның формулярлық комиссиясының функциялары*

- Рационалды фармакотерапия принциптерін енгізу (бір науқасқа 3-тен артық емес дәріні қолдану)
- Дәрілік заттарға қатысты саясат пен рәсімдерді әзірлеу
- Дәрі-дәрмекті нысан бойынша бағалау және іріктеу және оны үнемі қайта қарауды қамтамасыз ету
- Проблемаларды анықтау үшін дәрілік заттарды қолдануды талдау
- Дәрі-дәрмектерді пайдалануды жақсарту бойынша тиімді шаралар (оның ішінде білім беру, басқару және реттеу шаралары)
- Дәрі-дәрмектерді қолдануға қолайсыз реакцияларды қарастыру және тиісті шараларды қабылдау жағдайларын қарастыру
- Дәрілік заттармен байланысты мәселелер бойынша клиникалық, әкімшілік және фармацевтикалық бөлімшелердің мамандарымен кеңесу
- Емдеу кезіндегі қателіктерді шешу

Дәрілік формуляр

- Ауруханада, емханаларда немесе бүкіл денсаулық сақтау жүйесінде қолдануға рұқсат етілген дәрілік заттардың сипаттамасын сипаттайтын құжат
- Дәрілік формуляр - белгілі бір медициналық мекемеде немесе медициналық көмек көрсететін біртекті құрылымдар тобында немесе белгілі бір аумақта (облыс, аудан) үнемі қолданылатын дәрі-дәрмектердің әкімшілік бекітілген тізімі. («Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі» Қазақстан Республикасының Кодексі №193-IV 18.09.2009ж. Президент жарлығы)

Дәрілік формулярдың міндеттері

Дәрі-дәрмектің сапасы мен тиімділігін арттыру.

- Оларды қолдану:
- дәрілік заттарды оңтайландыру,
- фармакотерапиялық көмек стандарттау мәселелерін шешу
- медициналық қызметкерлерге ақпараттық қолдау көрсету
- медициналық қызметкерлерге құқықтық қорғауды қамтамасыз етеді

Формулярлық комиссия сияқты дәрілік формулярда үш деңгейден тұрады:

- 1. Республикалық Дәрілік Формуляр – ұсыныс сипатындағы барлық аумақтық (облыстық) дәрілік формулярдың жиынтығы.**
- 2. Аумақтық (облыстық) Дәрілік Формуляр – аймақтағы медициналық мекемелердің дәрілік формулярларының жиынтығы.**
- 3. Медициналық мекеменің Дәрілік Формуляры – медициналық мекеменің бюджетін жоспарлауға негіз болатын, жылына кем дегенде бір рет құрастырылып, қайта қарастырылатын, шектеулі сипаттағы, 70% Республикалық Дәрілік Формулярға сәйкес, ал қалған 30% медициналық мекеменің клиникалық қажеттілігіне сай құрастырылатын дәрілік заттардың тізімі.**

Дәрілік препараттарды тұтынуды бағалау бағдарламасын әзірлеу және енгізу.

Дәрі-дәрмектерді (ЖҚҚ) бағалау бағдарламасы дәрі-дәрмектерді дұрыс тағайындау және пайдалануды қамтамасыз ету механизмі болып табылады.

Дәрі-дәрмектерді пайдалануды бағалау ең қиын ауыр дәрі-дәрмектермен және оларды пайдалану аспектілерімен күресу үшін мұқият жоспарлануы керек.

Дәрі-дәрмектерді алдын-ала анықталған критерийлермен салыстыра отырып, ДПТББ дұрыс емес , қажетсіз, қымбат дәрілік терапияны анықтай алады.

ДПТББ міндеттері:

- Дәрігерлік терапияға және оның қабылданған емдеу стандарттарына сәйкестігіне ұтымды көзқарасты қамтамасыз ету.
- Дәрі-дәрмектерді пайдаланудың бақылауы мен есептілігін арттыру
- Қолданылатын препараттардың құнын бақылауды қамтамасыз ету.

ДПТББ комитеті басымдық препарат топтарын анықтауы керек, оны пайдалануды жақсарту клиникалық және экономикалық артықшылықтарға ие болуы мүмкін.

- Қымбат және көп мөлшерде пайдаланылатын дәрілік препараттар (мысалы, АВС-талдау немесе дәрілерді сатып алу туралы деректерді пайдалану);
- Қауіп қатер тобындағы науқастарды емдеу үшін пайдаланылады (қарттар, балалар, реанимация бөлімшелері және т.б.);
- Жағымсыз жанама әсерлер, аздаған терапевтік индекс;
- Ең жиі кездесетін ауруларды емдеу үшін қолданылады;
- Формулярға енгізуді қарастырып жатқан препараттар
- Формулярға енгізілген жаңа препараттар

Клиникалық және экономикалық талдау

Медициналық араласудың нәтижелерін өзара
ықпалдастырылған есепке алу және оны жүзеге асыру
шығындарының негізінде алдын-алу, диагностикалау,
дәрілік және дәрілік емес емдеудің екі немесе одан да
көп әдістерінің сапасын салыстырмалы бағалау
әдістемесі

Клиника-экономикалық анализдің мақсаты:

- шығындарды талдау
- дәрігерлерді тағайындауға тапсырыс беру
- медициналық ұйымдардың нысандарына дәрілік заттарды енгізу және шығаруды негіздеу
- бюджет қаражатын жұмсауды оңтайландыру кезінде қаражат үнемдеу (медициналық қызмет тарифтерін есептеу)
- медициналық қызмет көрсету сапасын басқару жүйесін енгізу

Қазақстандағы ұлттық формулярлық жүйе

2012 жылдан бастап Дәрілік заттарды ұтымды пайдалану орталығы Қазақстандық Ұлттық Дәрілік формулярға дәрілік заттарды іріктеу жөніндегі сарапшылық қызметті атқарады.

2015 жылдан бері Денсаулық сақтауды дамыту республикалық орталығы базасында Қазақстандық ұлттық дәрілік формуляр (бұдан әрі - ҚҰФ) жұмыс істейді. ҚҰФ-ға клиникалық тиімділігі мен қауіпсіздігі дәлелденген дәрілік заттар енгізілген.

ИСТОЧНИКИ ИНФОРМАЦИИ

Ланцет (Lancet) <http://www.thelancet.com/>

Журнал по Медицине Новой Англии (New England Journal of Medicine)
<http://www.nejm.org>

Краткие обзоры статей и оценки Библиотеки Кокрана (Cochrane Library)
<http://www.cochrane.org>

Британский Национальный Формуляр (British National Formulary) www.bnf.org

Сайт межрегиональной общественной организации "Общество фармакоэкономических исследований" <http://www.rspor.ru/>

Большой справочник лекарственных средств под редакцией Л.Е. Зиганшиной и др.авторов www.rosmedlib.ru

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!!!**